

Arne A. Wyller (1927-2001)

var norsk astrofysiker. Han doktorerade 1955 vid Harvarduniversitetet i USA, och från 1972 var han professor i astrofysik vid den svenska *Forskningsstationen för astrofysik* på Capri, som 1980 flyttade till Gran Canaria.

I sina studier av kvasarer och svarta hål var han bland de första som menade man ville hitta svarta hål i centrum av kulformade stjärnsamlingar, något som senare bekräftades.

Han åtnjöt stor respekt för breda kunskaper och djup insikt inom konst, arkitektur, musik och filosofi. Som barnbarn av August Strindberg og Harriet

Bosse, medverkade kanske detta att hans intressen, också inom forskningen, utvidgade sig till att betrakta naturvetenskapen i ett andligt perspektiv. Från sin naturvetenskapliga ställning menade han att efter Jordens tillkomst, och då speciellt sedan de första levande cellerna uppstod för ca 3,8 miljarder år sedan, var det inte tid nog till att arternas utveckling fram till i dag kunnat ske enligt Darwin. I böckerna *The Planetary Mind* och *The Creating Consciousness: Science as the Language of God* ger Wyller sin förklaring till varför det måste existera ett universellt gemensamt medvetande.

Även om Gustaf Fröding inte nämns i Wyllers sista bok *The Conscious Universe* eller i hans berättelse nedan, är det slående hur många likheter som finns.

I tidskriften *Parnass* och i andra publikationer

berättar Wyller om sin sista bok *The Conscious Universe*, om Universum som medvetet, om jordens liv, dess födelse och utveckling. Han beskriver hur han inom biologin, och särskilt inom mikrobiologin, funnit de starkaste beläggen för existensen av ett skapande medvetandefält utanför oss människor.

Wyller menar att många människor i dag lever i ett andligt vakuum, där de har lämnat bakom sig etablerade trossystem och håller på att söka efter ett nytt för att ersätta de gamla. Han önskar med boken att fylla detta tomrum och ge en

bred vetenskaplig översikt över de astronomiska och biologiska framsteg som gjorts när det gäller förståelsen av vår omvärld och vad liv är.

Han är övertygad om att naturvetenskapliga upptäckter på biologins område inom överskådlig framtid kommer att visa hur det existerar ett medvetandefält med en mera abstrakt och begränsad karaktär än vad traditionella trossystem kallar "Gud". Dessa religiösa system är skapade av människor, och efter Wyllers mening, är de åskådningar som tillkommit för att besvara medvetandefältets bemödanden att nå kontakt med mänskligheten.

Han fylls av glädje över att han skönjer ett meningsfullt deltagande från mänsklighetens sida i utvecklingen av en kosmisk medvetandekänsla som bottnar i att människan bär något gudomligt inom sig. Våra kroppar är uppbyggda av atomer, av de samma atomer som rör sig i stjärnorna och som virvlar runt i Alltet. När våra kroppar är gjorda av stjärnstoft, innebär det att vi fysiskt sett är intimt bundna till resten av universum, och hans övertygelse är att detta gäller även andligt.

Långsamt genom årmiljonerna har det planetariska medvetandefältet tillägnat sig information som vi inte ägde tidigare. Denna abstrakta "gudom" inpräntar denna information i arternas genetiska struktur, men måste då följa de materiella fysiska lagarna.

Wyller har i sin vetenskapliga erfarenhet och i personliga upplevelser fått plötsliga insikter, vad som inom buddhism kallas "satori". Som astronom har han kommit till insikt om den gränslösa tillväxten av högteknologisk kunskap hos det medvetandefält han talar om. Den visar sig t.ex. genom uppenbarelsen av *det mänskliga ökats* tillkomst och utveckling. Den optiska kunskapen visar sig i skapelsen av ögat som uppträdde i naturen miljoner år innan mänskliga varelser fick insikt om optiken.

En modern gudsuppfattning av den typ han upplever är mera i tråd med den moderna människans behov: en gudomlig varelse alltså, som är begränsad i sin makt och sin kunskap. I kristendomen uppfattas ju "Gud" såsom driven av alltomfattande kärlek, och Wyllers anser att guden i modern uppfattning också är präglad av kärlek, kärlek till universum. Orsaken till hans övertygelse är att när man ser på naturen och dess väsen, finner man ingen renodlad ondska. Där finns brutalitet och grymhet, men aldrig någon ondska för onskans egen skull.

Det har varit starka reaktioner på Wyllers bok, speciellt från darwinisternas sida. Som naturvetenskapsman vänder han sig i boken mot darwinismens syn på arternas utveckling som slumpmässig. Naturvetenskapens idéhistoria visar att varje världsförklaring så småningom har avlösts av en som är mera fördjupad och förfinad. Darwinismen har haft sin tid, och vissa av dess teorier kommer att överleva, särskilt om arternas utveckling i en kronologisk kedja. Men darwinisterna tror inte på Wyllers teori (med gamla panteistiska rötter), att det behövs en ett medvetandefält för att förklara uppkomsten av nya djurarter och deras biologiska konstruktion.

Det bästa mottagandet har han rönt från fysiker, och det är iögonfallande att två olika fysiska arbeten med titel "The Conscious Universe" nyligen publicerats. Och en undersökning som alldeles nyss (1998) genomförts i USA visar att det är fler naturvetare än humanister som anser att det måste finnas en form av kosmisk intelligens. Rolf Edberg (politiker, landshövding i Värmland, ambassadör, ledamot i Vetenskapsakademin) skrev i ett brev till Wyller strax före sin död: "Jag har med gripenhet stannat inför din vision om hur vi existerar omgivna av en högre intelligens, inbäddade i en planetarisk intelligens med vilken vi samspelar."

Wyller medger att den tyske romantikern och panteisten Schelling har påverkat honom, likaså Goethes naturlära, tankegångar från de gamla grekerna Platon, Aristoteles och Plotinus fram till det 20:e seklet med Bergson, Whitehead och Teilhard de Chardin.

Efterskrift: Sedan 1998 har det skrivits en rad böcker som handlar om hur medvetande är en egenskap vid Universum. Den kanske mest kända är skriven av den världskände biologen Robert Lanza: *Biocentrism*. I detta ljus kan man säga att Frödings livs- och världsåskådning var tidigt ute i Sverige.